

Inhoudsopgave	pagina
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding van het onderzoek	3
1.2 Opbouw van het rapport	3
2. BESCHRIJVING	5
2.1 Methode bronnenonderzoek	5
2.2 Methode veldonderzoek	5
2.3 Ligging en beschrijving van het plangebied	6
2.4 De ruimtelijke ingreep	6
3. RESULTATEN	7
3.1 Gebiedsbescherming	7
3.2 Beschermden soorten	7
3.2.1 Vaatplanten	9
3.2.2 Zoogdieren	10
3.2.3 Vogels	11
3.2.4 Amfibieën	12
3.2.5 Vissen	12
3.2.6 Reptielen	13
3.2.7 Ongewervelde diersoorten	13
4. CONCLUSIE	15
Bijlage: Literatuur en Natuurwetgeving	

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Voor de realisatie van een kantoor aan de A73 bij Tegelen stelt BRO een voorontwerp bestemmingsplan op. In het kader daarvan is ook een flora- en faunaonderzoek verplicht. Dit rapport is een verkennend onderzoek, een zogenaamde "quicks-can". Hierin worden de mogelijk te beschermen natuurwaarden in het plangebied in kaart gebracht. Daardoor wordt duidelijk of het ruimtelijk plan doorgang kan vinden en zo ja, of daar voorwaarden aan verbonden zijn. Voorliggend rapport doet verslag van dit onderzoek.

1.2 Opbouw van het rapport

Het rapport is als volgt opgebouwd. In het hoofdstuk Beschrijving wordt de onderzoeksmethode toegelicht, wordt het plangebied omschreven en wordt het ruimtelijk plan toegelicht. Vervolgens worden in het hoofdstuk Resultaten de aanwezige natuurwaarden in beeld gebracht. In dat hoofdstuk worden ook de effecten van het ruimtelijk plan op deze natuurwaarden weergegeven. Hieruit volgt tenslotte de conclusie. In de bijlage wordt de relevante natuurwetgeving toegelicht.

A

B

C

D

Fotopagina. A: Het plangebied gezien vanaf de Bosserhofweg. B: Greppel langs de A73. C: Het plangebied gezien van de zuidoostzijde, met linksachter de hofboerderij. D. De beek Hulsfort, het plangebied ligt aan de linkerzijde.

2. BESCHRIJVING

In dit hoofdstuk wordt de methode van het archiefonderzoek en het veldwerk uiteengezet. Ook worden het plangebied en de geplande werkzaamheden beschreven.

2.1 Methode bronnenonderzoek

Via de website van het ministerie van LNV is afgeleid of het plangebied in de buurt van Natura 2000 gebieden ligt. In de provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur is bekeken of het plangebied binnen de EHS valt.

Natuurloket is geraadpleegd (www.natuurloket.nl). Natuurloket geeft per km² weer welke soortgroepen daar voorkomen en of daarbij wettelijk beschermde soorten en / of soorten van de Rode lijst voorkomen. Via de website van provincie Limburg zijn verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten en vogels geraadpleegd.

Uit de Bodemkaart van Nederland is informatie gewonnen over de bodemsamenstelling van het gebied. Op basis van die informatie is mede afgeleid voor welke beschermde plantensoorten het gebied geschikt is.

De Atlas van de Nederlandse zoogdieren is geraadpleegd voor informatie over de verspreiding van alle inheemse zoogdieren (Broekhuizen *et al.* 1992). Voor informatie over de verspreiding en leefmilieus van reptielen, amfibieën en vissen is de website van RAVON geraadpleegd. De websites van SOVON en de Vogelbescherming zijn geraadpleegd voor soortinformatie en verspreiding van vogels, evenals de Atlas van de Nederlandse Broedvogels van SOVON (2002).

Bij het Waterschap Peel- en Maasvallei zijn gegevens opgevraagd over de fauna in de Wilderbeek en de Hulsfort.

2.2 Methode veldonderzoek

Op woensdag 20 februari 2008 is de projectlocatie bezocht. Het doel van dit verkennende terreinbezoek was een beeld te krijgen van de gebiedskenmerken zoals grondgebruik en ecotopen. Ook zijn mogelijke sporen van dieren, de aanwezige vegetatie en de ecologische samenhang met de omgeving onderzocht. Het verkennende terreinbezoek had tevens tot doel na te gaan of aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is in de daarvoor geldende inventarisatieperioden.

2.3 Ligging en beschrijving van het plangebied

De geplande kantoorlocatie ligt aan de Drunselhof, tussen de A73 / Ariensstraat en de hoek van de Bosserhofweg en de Hulsterweg. Momenteel is het plangebied in gebruik als paardenwei. Langs de randen van deze sterk begraasde wei en in de bermen en greppels groeien ruigtekruiden, zoals Grote brandnetel, Fluitekruid, Zevenblad, Ridderzuring en Scherpe boterbloem.

Ten westen van het plangebied ligt een hofboerderij die omzoomd is door houtwallen en bomenrijen met onder andere Paardenkastanje, Ruwe berk, Zomereik, Vogelkers, Gewone vlier en braam. In de kruidlaag groeien Bonte gele dovenetel, Vogelmuur, Speenkruid en Nagelkruid.

Aan de zuidkant van het plangebied loopt een snelstromende beek, de Hulfort. Deze beek is verbonden met de Wilderbeek, die vanaf de Jammerdaalse heide naar de Maas stroomt. De beek Hulfort is geheel gekanaliseerd. De oevers worden regelmatig gemaaid. De rode kleur van het water wijst op de aanwezigheid van ijzer, een teken dat kwel aanwezig is.

Zie de foto's op pagina 4 voor een indruk van het plangebied en omgeving.

2.4 De ruimtelijke ingreep

In het plangebied is de bouw van een kantoor gepland. Daarbij zal de gehele huidige paardenweide worden bebouwd. Het gebouw zal deels onder een opgetild maaiveld worden aangelegd. Aan de zijde van de A73 zal een kantoortoren verrijzen. Aan één zijde van het nieuwe kantoorpand zal een voorziening worden aangebracht om hemelwater op te vangen. Bij een overschot zal het water worden afgevoerd richting de beek Hulfort. De loop en de oevers van de beek zullen niet worden gewijzigd. Voor het plan hoeven geen bomen te worden gekapt.

3. RESULTATEN

Hierna volgen de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek. Er is een inventarisatie gemaakt van de aanwezige beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied.

3.1 Gebiedsbescherming

Uit de informatie van het ministerie van LNV blijkt dat het plangebied niet in of in de buurt van beschermde natuurgebieden ligt. Uit de provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur blijkt dat het plangebied niet binnen de EHS valt. Ook ligt het plangebied niet de POG. De Boswet is niet van toepassing op het plangebied vanwege het ontbreken van bomen.

De Wilderbeek ten noorden van het plangebied en de A74 is beschermd in de provinciale uitwerking van de EHS. De beek heeft een specifieke ecologische functie (SEF-beek). Dit houdt in dat de provincie de beek geschikter wil maken voor beekgebonden planten en dieren. Het gebied rond de beek is aangemerkt als Ecologische Verbindingszone (EVZ). Omdat de A74 tussen het plangebied en deze beek met EVZ ligt, zijn er geen negatieve effecten van het plan op deze waarden te verwachten.

Conclusie: Negatieve effecten op de beek Hulsfort, als gevolg van de afstroom van regenwater vanaf het te bouwen kantoorpand, moeten, in overleg met het waterschap, voorkomen worden.

3.2 Beschermd soorten

Ten aanzien van de soortenbescherming vormen de globale verspreidingsgegevens van Natuurloket alleen een indicatie, omdat de gegevens verstrekt worden op km²-schaal. De onderzoekslocatie ligt in het km-hok 208-373¹. Omdat dit een voornamelijk stedelijke locatie is, zijn er weinig goede inventarisatiegegevens beschikbaar van dit km-hok. Daarom zijn ook de omliggende km-hokken geraadpleegd. Zie figuur 1 voor een overzicht van de geraadpleegde km-hokken. In tabel 1 zijn de resultaten van Natuurloket weergegeven.

¹ De getallen staan voor de x- respectievelijk y-coördinaat van de linker benedenhoek van het km-hok.

Figuur 1. De locatie van het plangebied is globaal aangegeven door de rode cirkel. De bij natuurloket geraadpleegde km-hokken zijn de hokken begrensd door de grijze lijn.

Tabel 1: Het aantal wettelijk beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet van beschermingsniveau 1 (FF1) en beschermingsniveau 2 of 3 (FF23) per soortgroep, het aantal beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn (HR) en Vogelrichtlijn (VR) per soortgroep, het aantal Rode-lijstsoorten per soortgroep (RL) en de mate van volledigheid van de beschikbare gegevens per soortgroep binnen het onderzochte km-hok. Niet onderzochte soortgroepen zijn niet meegenomen.

Km-hok 207-373

Soortgroep	FF1	FF23	HR / VR	RL	Volledigheid
Vaatplanten	2			10	goed
Zoogdieren	4	2			matig
Broedvogels		29		11	goed
Watervogels		43			goed
Vissen		3	2	2	goed
Dagvlinders					goed
Overige ongewervelden					slecht

Km-hok 208-372

Soortgroep	FF1	FF23	HR / VR	RL	Volledigheid
Vaatplanten					matig
Zoogdieren	4	7	6		redelijk
Broedvogels		2		5	goed
Amfibieën	5	1			goed
Vissen		1			redelijk

Km-hok 208-373

Soortgroep	FF1	FF23	HR / VR	RL	Volledigheid
Vaatplanten				1	matig
Zoogdieren	12	1			goed
Amfibieën	3				goed
Vissen		1			redelijk
Dagvlinders					goed
Overige ongewervelden					slecht

Km-hok 208-374

Soortgroep	FF1	FF23	HR / VR	RL	Volledigheid
Vaatplanten	3			12	goed
Zoogdieren	8	3			redelijk
Broedvogels		9			slecht
Watervogels		43			goed
Amfibieën	1				slecht
Vissen		1		1	goed
Dagvlinders				1	goed

Km-hok 209-373

Soortgroep	FF1	FF23	HR / VR	RL	Volledigheid
Vaatplanten	6			6	goed
Zoogdieren	7	4			redelijk
Broedvogels		4		2	goed
Reptielen		2	1	1	matig
Amfibieën	5	4	2	3	goed
Vissen		1			redelijk
Dagvlinders					goed
Libellen				2	goed
Overige ongewervelden					slecht

3.2.1 Vaatplanten

Volgens de opgave van Natuurloket zijn vaatplanten in het km-hok waar het plangebied in ligt goed onderzocht en komen er in de betreffende km-hokken alleen algemeen beschermde plantensoorten voor, waarvoor geen ontheffing nodig is. De meest recente onderzoeksgegevens over vaatplanten rond het plangebied zijn afkomstig van de provincie Limburg. In 2005 is een inventarisatie gedaan. Volgens deze gegevens komen er in en rond het plangebied de volgende bijzondere, zeldzame of beschermde plantensoorten voor:

- Bosbies
- Hazenpootje
- Gewoon biggekruid
- Jakobskruiskruid
- Knoopkruid
- Moerasrolklaver

- Moerasvergeet-mij-nietje
- Moeraszegge
- Oranje havikskruid
- Rapunzelklokje
- Schermhavikskruid
- Sint-Janskruid
- Slanke waterkers
- Watermunt
- Wilde bertram
- Wollige munt
- Zompvergeet-mij-nietje

Van deze soorten is alleen het Rapunzelklokje beschermd, te weten beschermingsniveau 2. Deze soort komt voor ten oosten van de hofboerderij naast het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Een omschrijving van de vegetatie van het plangebied is te vinden in paragraaf 2.3. Gezien de aanwezige vegetatie en de begrazingsdruk is de kans zeer klein dat er bijzondere of zeldzame plantensoorten op de paardenweide groeien. Echter, in een vegetatieonderzoek aan de oostzijde van de hofboerderij is het Rapunzelklokje ook op een paardenweide aangetroffen. De kans is dus aanwezig dat het Rapunzelklokje ook in het plangebied groeit. Andere beschermde soorten zijn niet in het plangebied te verwachten.

Het is aan te bevelen om, voordat er werkzaamheden in het plangebied worden uitgevoerd, nog eenmaal in het groeiseizoen van Rapunzelklokje onderzoek te doen in het plangebied. Als er Rapunzelklokje groeit, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd van de Flora- en Faunawet. De aanwezige Rapunzelklokjes moeten dan worden verplaatst naar geschikt habitat in de omgeving. De eventueel noodzakelijke ontheffing zal redelijkerwijs verkregen kunnen worden.

Conclusie: Er is een kleine kans dat het beschermde Rapunzelklokje in het plangebied voorkomt. De eventueel noodzakelijke ontheffing zal redelijkerwijs verkregen kunnen worden.

3.2.2 Zoogdieren

Volgens Natuurloket zijn zoogdieren in de km-hokken rond het plangebied redelijk tot goed onderzocht. Naast een aantal algemene soorten (beschermingsniveau 1), komen er maximaal vier strenger beschermde soorten voor rond het plangebied.

Algemeen beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van zoogdieren aangetroffen. Op basis van de verspreidingsgegevens van zoogdieren (Broekhuizen et al., 1992) is afgeleid dat er in het plangebied naar alle waarschijnlijkheid de volgende algemeen beschermde zoogdieren leven of foerageren: Aardmuis, Egel, Haas, Huisspitsmuis, Mol en Veldmuis. Voor alle algemeen beschermde soorten is geen ontheffing nodig ex artikel 75

van de Flora- en faunawet. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht (voor uitleg, zie bijlage).

Vleermuizen

Wat betreft de strenger beschermde soorten geldt, dat een aantal van de soorten waar Natuurloket melding van maakt hoogstwaarschijnlijk vleermuizen zijn. In bebouwde en (voormalige) agrarische gebieden zoals het plangebied komen vleermuissoorten voor als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Gezien de aanwezigheid van een beek zijn ook soorten als Meervleermuis en Watervleermuis te verwachten. Vleermuizen hebben verblijfplaatsen en kolonies in gebouwen en bomen. Ze foerageren (zoeken hun voedsel) met name rond bomen en waterlopen. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn als zodanig wettelijk beschermd volgens het strengste beschermingsniveau.

In het plangebied zelf zijn geen gebouwen aanwezig. In de bomen rond de hofboerderij zijn tijdens het veldbezoek geen holtes of spleten aangetroffen die een verblijfplaats zouden kunnen vormen voor vleermuizen.

De hofboerderij zelf, die buiten het plangebied ligt, heeft potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen onder dakpannen en mogelijk ook in spouwmuren. Ten zuiden van het plangebied staan ook gebouwen met mogelijke verblijfplaatsen. De kans is daarom aanwezig dat er vleermuizen foerageren in de omgeving van het plangebied. Het gaat dan met name om de bomen en de beek. De paardenweide, waar de ruimtelijke ingreep zal plaatsvinden, is in het geheel niet geschikt als foerageergebied. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten van het ruimtelijk plan op verblijfplaatsen of foerageergebied van vleermuizen in de omgeving.

Andere streng(er) beschermde soorten

De Das heeft burchten op de bos- en heidegebieden ten oosten en zuiden van Roermond en Tegelen. In het stedelijke gebied van Tegelen, dat is ingesloten tussen de A73 en de Maas, is geen geschikt leefgebied voor Dassen aanwezig. Het is daarom uitgesloten dat deze soort in het plangebied voorkomt.

De kans op andere beschermde zoogdiersoorten in het plangebied is verwaarloosbaar klein, gezien hun verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt leefgebied voor deze soorten

Conclusie: Het ruimtelijk plan wordt niet belemmerd door beschermde zoogdieren.

3.2.3 Vogels

Volgens de opgave van Natuurloket zijn vogels in een aantal km-hokken rond het plangebied goed onderzocht. In de km-hokken ten noorden en oosten van het plangebied komen veel verschillende soorten broed- en watervogels voor. Het betreft km-hokken waar de Maas in gelegen is, hetgeen het hoge aantal watervogels verklaart. In het km-hok waar het plangebied in ligt zijn bij Natuurloket geen gegevens beschikbaar over vogels. Bij provincie Limburg zijn hierover wel gegevens be-

schikbaar. Dit zijn tevens de meest recente onderzoeksgegevens: in 2004 is een inventarisatie gedaan. Volgens deze gegevens komen er in en rond het plangebied geen bijzondere of zeldzame (Rode lijst) vogelsoorten voor. De enige soort die nabij het plangebied is aangetroffen is de Waterhoen.

Uit de gegevens van provincie Limburg blijkt dat er geen vogels met vaste verblijfplaatsen voorkomen in de omgeving van het plangebied. De enige soort met een vaste verblijfplaats, namelijk een Grote bonte specht, komt voor aan de andere zijde van de A73. In het plangebied is geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig, omdat bomen ontbreken.

Broedende vogels

Verstoring van alle inheemse soorten broedende vogels is verboden volgens de Flora- en faunawet. Als er verstoring te verwachten is dient ontheffing te worden aangevraagd. Een eventuele ontheffingsaanvraag met betrekking tot vogels zal beoordeeld worden volgens de uitgebreide toets. Er dient daarom te worden gezocht naar alternatieven waarbij geen verstoring optreedt. Dit alternatief is er, namelijk geen werkzaamheden verrichten die broedende vogels kunnen verstoren. Eventuele hoge beplanting (hoger dan 50 cm) mag niet worden verwijderd wanneer er vogels in of onder broeden. Als buiten de periode 15 maart tot 15 juli gewerkt wordt is de kans op broedende vogels het kleinst. Ook buiten die periode moet het plangebied vooraf gecontroleerd worden op broedende vogels en mag niet in de buurt van broedende vogels worden gewerkt.

Conclusie: Broedende vogels mogen niet worden verstoord door werkzaamheden die voortvloeien uit het ruimtelijk plan.

3.2.4 Amfibieën

De beek in het plangebied stroomt snel. Er zijn geen natuurvriendelijke oevers of ingetrapte kanten waar stilstaand water aanwezig is. De beek is daardoor niet geschikt voor salamandersoorten. Ook voor kikkers en padden is het plangebied niet geschikt, omdat geschikte sloten, plassen of vijvers ontbreken. Zelfs voor een pionier als de Rugstreeppad is het plangebied niet geschikt, omdat het plangebied te zeer is geïsoleerd door de snelweg en de snelstromende beek.

Conclusie: Het ruimtelijk plan wordt niet belemmerd door beschermde amfibieën.

3.2.5 Vissen

Bij het Waterschap Peel- en Maasvallei zijn gegevens opgevraagd over de fauna in de beek Hulsfort, die in het plangebied ligt. Van deze beek zijn geen gegevens beschikbaar bij het waterschap. Van de Wilderbeek, die met de Hulsfort verbonden is, zijn wel gegevens beschikbaar. In de Wilderbeek komen volgens het waterschap de volgende vissoorten voor:

- BERPJE

- Blankvoorn
- Driedoornige stekelbaars
- Rietvoorn
- Riviergrondel
- Snoek
- Tiendoornige stekelbaars
- Vetje
- Zeelt

Van deze vissoorten is alleen het BERPJE beschermd, beschermingsniveau 2. De Hulsfort ten zuiden van het plangebied is geschikt voor het BERPJE. Ook de Kleine modderkruiper komt mogelijk in de beek voor. Beide zijn soorten van beschermingsniveau 2. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan er regenwater rechtstreeks van het plangebied in de beek stromen. Er is een kleine kans dat dit regenwater vervuild raakt met water van een oprit, weg of van erfverharding. Met het waterschap zal worden gezocht naar oplossingen om deze vervuiling te voorkomen. Daardoor worden effecten op beschermde vissen tot een minimum beperkt. Een ontheffing is niet noodzakelijk.

Conclusie: Het ruimtelijk plan wordt niet belemmerd door beschermde vissoorten.

3.2.6 Reptielen

Het plangebied is omsloten door de Maas, de stad Tegelen en de A73. Daardoor kunnen reptielen uit populaties in de natuurgebieden ten oosten en zuiden van Tegelen het plangebied niet bereiken. Bovendien zijn de bermen en ondergroei in en naast het plangebied niet geschikt voor reptielen. De benodigde structuurrijke vegetatie ontbreekt.

Conclusie: Het ruimtelijk plan wordt niet belemmerd door beschermde reptielen.

3.2.7 Ongewervelde diersoorten

Volgens Natuurloket zijn dagvlinders en libellen in een aantal km-hokken rond het plangebied goed onderzocht. Er komen geen beschermde soorten van deze soortgroepen voor. Overige ongewervelde soorten zijn niet of slecht onderzocht. In het plangebied is echter geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde ongewervelde diersoorten, omdat de specifieke vegetatie ontbreekt. De kans dat er beschermde ongewervelde diersoorten in het plangebied voorkomen is daardoor verwaarloosbaar klein.

Conclusie: Het ruimtelijk plan wordt niet belemmerd door beschermde ongewervelde diersoorten.

4. CONCLUSIE

Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor beschermde gebieden in de omgeving.

Er is een kleine kans dat het beschermde Rapunzelklokje in het plangebied voorkomt. Het is aan te bevelen om, voordat er werkzaamheden in het plangebied worden uitgevoerd, nog eenmaal in het groeiseizoen van Rapunzelklokje onderzoek te doen in het plangebied. Dit seizoen loopt van april tot september. Als er Rapunzelklokje groeit, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd van de Flora- en Faunawet. De aanwezige Rapunzelklokjes moeten dan worden verplaatst naar geschikt habitat in de omgeving, zoals de berm van de Hulsfort of de A74. De eventueel noodzakelijke ontheffing zal redelijkerwijs verkregen kunnen worden.

Verder gelden de volgende algemene voorwaarden vanuit de Flora- en Faunawet:

- Vanwege broedende vogels mogen de werkzaamheden alleen plaatsvinden wanneer er geen vogels aan het broeden zijn. Als buiten de periode 15 maart tot 15 juli gewerkt wordt is de kans op broedende vogels het kleinst. Ook buiten die periode moet het plangebied vooraf gecontroleerd worden op broedende vogels en mag niet in de buurt van broedende vogels worden gewerkt.
- Algemeen geldt dat bij de uitvoering van de werkzaamheden de zorgplicht (artikel 2, Flora- en Faunawet) jegens alle voorkomende planten en dieren in acht moet worden genomen. Dit houdt in dat schade aan flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen dient te worden. Handelingen die niet direct verband houden met het oorspronkelijke (ruimtelijk) plan en die nadelig zijn voor flora en fauna moeten achterwege blijven.

Literatuur

Boeken en rapportages:

Broekhuizen, S. Hoekstra, B., Van Laar, V. en Smeenk, C. (1992); Atlas van de Nederlandse zoogdieren

Meijden, R. van der (2005); Heukels' Flora van Nederland; Wolters-Noordhof

Moll, G. van (2002); "Verspreiding van de Das in Nederland 1995-2000" i.o.v. Ministerie van LNV

SOVON (2002); Atlas van de Nederlandse Broedvogels

Websites:

www.limburg.nl

www.minlnv.nl

www.natuurloket.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.overheid.nl

Natuurwetgeving

De bescherming van de natuur is in Europees verband vastgelegd in de Vogelrichtlijn (VR) en de Habitatrichtlijn (HR). Beide richtlijnen dragen zorg voor zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming. Nederland heeft de richtlijnen geïmplementeerd in respectievelijk de **Natuurbeschermingswet** (gebiedsbescherming) en de **Flora- en faunawet** (soortenbescherming). De gebiedsbescherming heeft betrekking op de Vogelrichtlijngebieden die Nederland heeft vastgesteld, de Habitatrichtlijngebieden die Nederland bij de Europese Commissie heeft aangemeld en de beschermde natuurmonumenten. Ruimtelijke ingrepen die in deze gebieden plaatsvinden dan wel in de nabijheid van beschermde natuurgebieden, moeten worden getoetst op hun effecten op deze gebieden.

De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten,

is vastgelegd in een aantal bij de Flora- en faunawet behorende besluiten en regelingen.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet schrijft voor dat iedereen de algemene zorgplicht voor de in wild levende planten en dieren in acht moet nemen. Dit houdt in dat schade aan flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen dient te worden. Handelingen die niet direct verband houden met het oorspronkelijke (ruimtelijk) plan en die nadelig zijn voor flora en fauna moeten achterwege blijven.

Beschermingsniveaus

Sinds 22 februari 2005 is een nieuwe AMvB in werking getreden die voorziet in een wijziging van het 'Besluit beschermde dier- en plantensoorten'. Deze AMvB, betekent dat het ontheffingsregime is aangepast.

Met de inwerkingtreding van dit besluit zal sprake zijn van een drietal categorieën beschermingsniveaus:

- **niveau 1:** een algemene vrijstelling van in Nederland algemeen voorkomende soorten. Voor deze soorten is bij projecten in de categorie ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geen ontheffing van de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet meer nodig;
- **niveau 2:** een algemene vrijstelling met gedragscode voor een aantal beschermde soorten genoemd in tabel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, zoals b.v. Eekhoorn, Steenmarter en alle in het wild voorkomende vogelsoorten. In een op te stellen gedragscode² moet worden aangegeven hoe bij nieuwe plannen en projecten omgegaan dient te worden met beschermde soorten. Onder deze voorwaarden, vooraf goedgekeurd door de minister van LNV, kan gebruik worden gemaakt van deze vrijstelling;
- **niveau 3:** streng beschermde soorten. Dit zijn de soorten genoemd in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en alle soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten kan geen algemene vrijstelling worden gegeven en is voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van dwingende redenen van openbaar belang, 2) er zijn geen alternatieven voorhanden en 3) de ruimtelijke ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor een ontheffingsaanvraag moet aan alle drie de criteria worden voldaan.

Met betrekking tot beschermingsniveau 2 geldt het volgende: Op dit moment bestaat er nog geen, door het ministerie van LNV goedgekeurde, gedragscode voor een werkwijze bij 'ruimtelijke ontwikkelingen'. Hierdoor kan nog geen gebruik ge-

² De gedragscode moet door de sector of ondernemer zelf opgesteld worden.

maakt worden van de mogelijke vrijstelling voor dier- en plantensoorten welke vallen onder beschermingsniveau 2. Dit houdt in dat op dit moment (tot op het moment dat de hiervoor genoemde gedragscode door de sector is opgesteld en goedgekeurd door het ministerie van LNV) nog altijd ontheffing moet worden aangevraagd voor:

- planten en dieren welke zijn opgenomen in tabel 2. Hiervoor moet de zogenaamde 'lichte toets' worden gehanteerd. Dit houdt in dat de ruimtelijke ingreep geen afbreuk mag doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- alle in Nederland voorkomende broedvogels. Hiervoor moet de zogenaamde "uitgebreide" toets worden gehanteerd, zoals hierboven beschreven bij beschermingsniveau 3.

Rode lijsten

In het kader van een mogelijke ontheffingsaanvraag dient bij de vaststelling van de "gunstige staat van instandhouding" van een soort gelet te worden op de landelijke en regionale verspreidingsgegevens van een betreffende soort. Het op 5 november 2004 gepubliceerde Besluit Rode lijsten flora en fauna is hiervoor een geschikt instrument. Rode lijsten hebben echter geen juridische status. Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit een bepaald gebied zijn verdwenen en soorten die in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. De Conventie van Bern vereist dat landen Rode lijsten uitbrengen. Op de Rode lijsten staan alleen soorten die zich in Nederland voortplanten, dus geen trekvisen (zoals zalm en paling) en overwinterende vogels. Er worden steeds acht categorieën onderscheiden:

1. uitgestorven op wereldschaal;
2. in het wild uitgestorven op wereldschaal;
3. verdwenen uit Nederland;
4. in het wild verdwenen uit Nederland;
5. ernstig bedreigd;
6. bedreigd;
7. kwetsbaar;
8. gevoelig.

De mate van zeldzaamheid van een beschermde soort zal dus bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling de "gunstige staat" van een soort zal beïnvloeden. Indien dit het geval is, dan dienen compenserende en mitigerende maatregelen genomen te worden voordat de ruimtelijke ontwikkelingen in gang worden gezet. Bij het toetsen van de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen op beschermde soorten uit de beschermingsniveaus 2 en 3, zal derhalve mede de status op de Rode lijst van die soort meegenomen worden.

Rapportnummer: 209x00291

Datum: 26 januari 2009

Contactpersoon
opdrachtgever: Dhr. R. Verkou,
Van Wijnen Projectontwikkeling Zuid B.V.

Projectteam BRO: Rob van Dijk, Harmen Venema

Trefwoorden: Flora- en faunawet, natuurbeschermingswet, natuuronderzoek,
effectbeschrijving, ontheffing

Beknopte inhoud: Er is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de gebiedsbescherming van en het vóórkomen van beschermde planten en dieren op een terrein in de noordrand van Tegelen.

Uit het onderzoek blijkt dat er aanvullend onderzoek nodig is naar een aantal soorten en soortgroepen. Bovendien is overleg met de provincie noodzakelijk over een beschermde beek in het plangebied.

BRO Boxtel
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
Boxtel
T +31 (0)411 85 04 00
F +31 (0)411 85 04 01
E info@bro.nl